

Lovforslag nr. L 95. Fremsat den 6. november 1991 af energiministeren (Anne Birgitte Lundholt)

Forslag

til

Lov om statstilskud til færdiggørelse af fjernvarmenet

§ 1. Der kan gives statstilskud til nyanlæg og renovering af fjernvarmenet med henblik på at fremme udnyttelsen af kraftvarme i områder, der er udlagt til kraftvarmeforsyning efter bestemmelserne i lov om varmeforsyning.

Stk. 2. Tilskuddet kan for nyanlæg udgøre op til 100 pct. af de godkendte udgifter excl. moms og for renoveringer op til 50 pct. af de godkendte udgifter excl. moms.

§ 2. Tilskud efter § 1 ydes til kollektive varmeforsyningsvirksomheder.

§ 3. Ansøgning om tilskud indsendes til Energistyrelsen, som på grundlag af ansøgningen kan meddele tilsagn om tilskud.

§ 4. Energistyrelsen udbetaler tilskuddet efter ansøgning, bilagt fornøden dokumentation for de med anlægsarbejdets udførelse forbundne udgifter.

Stk. 2. Det er en betingelse for udbetaling af tilskud, at anlægsarbejdet ikke er påbegyndt, før der er givet tilsagn om tilskud, og at arbejdet er påbegyndt og afsluttet inden for en nærmere angiven frist.

Stk. 3. Udbetaling af tilskud til nyanlæg betinges af, at kommunalbestyrelsen har pålagt tilslutningspligt til pågældende fjernvarmenet efter reglerne i lov om varmeforsyning.

§ 5. Energistyrelsen kan træffe afgørelse om, at tilsagn om tilskud bortfalder, hvis ansøgeren har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller fortiet oplysninger af betydning for ansøgningen, eller hvis betingelserne for at yde tilsagn ikke længere er til stede. Hvis tilskuddet er udbetalt, kan det kræves tilbagebetalt.

§ 6. Energistyrelsens afgørelser efter denne lov kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 7. Energiministeren kan fastsætte regler om lovens gennemførelse, herunder om afgrænsning af tilskudsberettigede anlægsarbejder og om fordelingen af det samlede tilskudsbeløb mellem forskellige modtagerkategorier, regler om tilskuddets beregning og udbetaling samt tidsfrister efter § 4, stk. 2.

Stk. 2. Energiministeren kan bemyndige Energistyrelsen til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren.

§ 8. Loven træder i kraft den 1. januar 1992.

§ 9. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Et flertal i Folketinget har med vedtagelsen af beslutningsforslaget B 52 den 21. maj 1991 pålagt regeringen at fremsætte forslag om omlægning af energifgifterne, indførelse af en miljøafgift på udledning af kuldioxid (CO₂), samt gennemførelse af en række hermed sammenhørende foranstaltninger til nedbringelse af energiforbruget.

Nærværende lovforslag er udarbejdet efter de retningslinier, der kan udledes af beslutningsforslaget, samt efterfølgende tilkendegivelser fra forslagsstillerne.

I folketingsbeslutningen B 52 er anført følgende:

»Der etableres med virkning fra den 1. januar 1992 en støtteordning i størrelsesordenen 200 mio. kr. årligt i 6 år til udbygning, færdiggørelse og renoivering af fjernvarmenettene i de områder, der er udlagt til kraftvarmeforsyning. Støtten administreres af Energistyrelsen.

For at sikre, at den således fremskyndede forsyning modsvares af en tilsvarende hurtig tilslutning af brugerne, pålægges energiministeren at gøre det til en betingelse, at de pågældende kommuner gennemfører tilslutningspligt efter de gældende regler i lov om varmeforsyning.«

I bemærkningerne til beslutningsforslaget anføres følgende om ordningens sigte:

»Hovedsigtet med foranstaltningerne er at fremskynde færdiggørelsen og udnyttelsen af de fjernvarmenet, der er nøglen til energibesparelsen i forbindelse med udnyttelsen af overskudsvarmen i elproduktionen m.v. Der er derfor tale om tidsbegrænsede støtteordninger, idet omstruktureringen af opvarmningssektoren i al væsentlighed vil være gennemført med disse tiltag. Dette vil indebære, at ressourcerne hen i sidste halvdel af 1990'erne i stigende grad vil kunne anvendes på andre områder af betydning for CO₂-udledningen.«

Endvidere anføres følgende i bemærkningerne til beslutningsforslaget om ordningens baggrund og administration:

»Med de allerede foretagne investeringer i store og små kraftvarmeverker og i transmissionssystemer

mange steder i landet er det nu afgørende for både projekternes økonomi og opnåelsen af de energi- og miljømæssige fordele ved udnyttelsen af overskudsvarmen, at der hurtigt opnås en maksimal dækning af de områder, der varmeplanmæssigt er udlagt til kraftvarmeforsyning. Samtidig er der flere steder tale om betydelige udgifter til renoivering af nettene.

Støtten skal kunne ydes op til 100 pct. for nyanlæg og op til 50 pct. for renoiveringer. Halvdelen reserveres til Københavns Kommune, der med den forestående udbygning af fjernvarmenettet i bl.a. Vanløse, Brønshøj og Husum står over for den ubetinget største netudbygning i 90'erne med den ubetinget største oliefortrængning og deraf følgende miljøforbedring til følge«.

Den endelige tilrettelæggelse af ordningens administration vil først kunne fastlægges efter en række nærmere analyser og vurderinger samt forhandlinger med de implicerede parter.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Lovforslaget etablerer med virkning fra 1. januar 1992 en tilskudsordning med en årlig ramme på 200 mill.kr. i en periode på i alt 6 år.

En ikke udnyttet del af tilsagns- og/eller udbetalingsrammen kan overføres til følgende år. Annulle-rede tilsagn og tilskud, der tilbagebetales i henhold til gældende bestemmelser, giver i følgende finansår adgang til afgivelse af nye tilsagn om tilskud samt udbetaling heraf.

Det påregnes, at ordningens administration vil nødvendiggøre 2 årsværk pr. år i Energiministeriet, så længe ordningen er gældende. Derefter vil der være behov for ca. 1 årsværk pr. år til varetagelse af udbetalinger, efterkontrol og revision for de projekter, der ikke er endeligt afsluttet ved ordningens ophør. Det svarer til 0,9 mill.kr. årligt, så længe ordningen er gældende, herefter 0,4 mill.kr. Herudover vil der kunne være behov for at anvende tilskudsmidler til udvikling og etablering af EDB-systemer til administration af ordningen.

Særlige driftsudgifter til fremme af de enkelte pro-

grammer kan afholdes inden for tilsagns- og udbetalingsrammen.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Efter lovforslaget etableres en tilskudsordning til fremme af udbygning, færdiggørelse og renovering af fjernvarmenet i områder, der som led i planlægningen efter varmemforsyningsloven er udlagt til kraftvarme.

Ordningen træder i kraft den 1. januar 1992 og gælder i 6 år, d.v.s. til udgangen af 1997. Tilskuds- og tilsagnsrammen er på 200 mio. kr. årligt, d.v.s. i alt 1,2 mia. kr. Beløbene vil blive opført i de årlige bevilningslove. Ikke udnyttede tilsagn eller tilskud kan overføres til følgende år.

Formålet med forslaget er for det første at fremskynde udbygningen af fjernvarmenettene i kraftvarmeområder. For det andet skal forslaget fremme en renovering af bestående fjernvarmenet i kraftvarmeområder.

Der kan således ydes anlægstilskud til etablering af nye distributionsnet samt stikledninger, dels i forbindelse med udvidelse af kraftvarmemforsyningsområder, dels ved afrunding eller færdiggørelse af bestående kraftvarmeområder. Derimod forventes der ikke ydet tilskud til udbygning af nye transmissionsnet, da udbygningen med disse net stort set er afsluttet. Endvidere kan der ydes tilskud til renovering af kraftvarmenet.

Tilskud til stikledninger forudsætter, at disse anlægges eller renoveres i forbindelse med den pågældende distributionsledning. Tilskuddet ydes til den del af udgiften, forsyningselskabet afholder.

Behovet for netudbygning i forbindelse med udnyttelsen af kraftvarme fra de bestående, kulfyrede kraftværker er skønnet til ca. 1,9 mia. kr., hvoraf alene København og Frederiksberg kommuner dækker ca. 1,6 mia. kr. Derudover er der et vist, men dog beskedent netudbygningsbehov i de forsyningsvirksomheder, som er omstillet eller vil blive omstillet til decentral kraftvarme.

Der foreligger ikke en samlet opgørelse over behovet, men en renovering af alle gamle net skønnes at koste ca. 4 mia. kr.

Det er en betingelse for tilskud, at pågældende område er udlagt til kraftvarmemforsyning i planlægningen efter varmemforsyningsloven. Dette vil i princippet gælde såvel de store, allerede eksisterende forsyningsystemer omkring de store kulfyrede kraftværker som de decentrale kraftvarmemforsyninger, som er etableret i de senere år, eller vil blive etable-

ret i 1990-erne som et led i opfølgningen af bestemmelserne i den nye varmemforsyningslov.

Tilskuddet ydes som et investeringstilskud til anlægsarbejderne incl. projektering og rådgivning. Tilskuddet ydes som en procentvis andel af disse udgifter efter en vurdering i de enkelte tilfælde, dog med max. 100 pct. til nyanlæg og max. 50 pct. til renoveringer.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger ventes halvdelen af midlerne at blive reserveret til Københavns Kommune.

Spørgsmålet, hvorvidt der skal ydes tilskud, og fastsættelsen af tilskuddets størrelse vil blive bedømt ud fra en vurdering af, i hvilket omfang tilskuddet vil fremskynde arbejderne i forhold til de tidsterminer, der indgår i den hidtidige varmeplanlægning. I denne forbindelse vil der kunne tages særligt hensyn til ansøgere, hvor selskabsøkonomiske og miljømæssige forhold taler herfor. Disse forhold vil være belyst i projektbehandlingen efter varmemforsyningsloven, jf. nedenfor.

Hovedvægten vil blive lagt på tilskud til nyanlæg, da disse vil have størst miljøeffekt og være forholdsvis mest økonomisk belastende.

Ved vurderingen vil der blive taget selskabsøkonomiske hensyn. Der kan således tages hensyn til forsyningsvirksomheder, hvor anlægsarbejderne kræver stor låntagning, og som i forvejen har store lånebyrder fra tidligere investeringer. Der vil også blive taget miljømæssige hensyn, således at tilskudsprocenterne fastsættes under hensyn til miljøforbedringens størrelse, især nedbringelsen af CO₂-udledningen. Ved renoveringer vil der blive lagt vægt på størrelsen af de forventede energibesparelser.

Endvidere vil der blive lagt vægt på andre forhold, såsom hvorvidt nettet i forbindelse med nyanlæg eller renovering indrettes til forsyning med lavtemperatur- fjernvarme, eller hvorvidt forsyningsvirksomheden godtgør, at netudbygningen ledsages af initiativer for at fremme en hurtig tilslutning af forbrugere (introduktionstilbud etc.)

For at sikre, at ansøgningerne vurderes efter ensartede retningslinier, vil energiministeren udarbejde nærmere retningslinier for dokumentation og behandling af ansøgninger om tilskud.

Til § 2

Tilskud kan gives til selskaber, der ejer eller driver fjernvarmenet, der leverer varme i områder udlagt til kraftvarme. Dette omfatter også kommunale forsyningselskaber.

Der kan således gives tilskud til de selskaber, der producerer eller leverer varme baseret på kraftvarme

fra store kulfyrede kraftvarmeverker. Dette omfatter fjernvarmeforsyningen i de store byer, som f.eks. København, Århus og Odense.

Derudover vil der også kunne gives tilskud til selskaber, hvor forsyningen enten baserer sig på eller vil basere sig på varme fra decentrale kraftvarmeverker. Selskaber, der i henhold til varmeplanlægningen skal omstille varmeforsyningen til decentral kraftvarme, kan således også opnå tilskud.

Til § 3

Ordningen administreres af Energistyrelsen, som vurderer de enkelte ansøgninger, meddeler tilsagn om tilskud og udbetaler tilskud.

Administrationen af ordningen vil blive fastlagt med udgangspunkt i de procedurer, der er etableret efter varmeforsyningsloven, således at der kun kan søges tilskud til projekter, der har været behandlet af kommunalbestyrelsen efter reglerne i varmeforsyningsloven om godkendelse af projekter for kollektiv varmeforsyning.

Dette indebærer, at ansøgningen fremsættes til Energistyrelsen på grundlag af et projektforslag, som kommunalbestyrelsen har givet sin principielle godkendelse, men som ikke er endeligt godkendt.

Det forudsættes, at der ikke ved den endelige godkendelse af projektet i kommunalbestyrelsen sker ændringer af projektet.

Såfremt der ønskes tilskud til et projekt, der i følge reglerne efter varmeforsyningsloven ikke skal indsendes til Energistyrelsen, må projektforslaget indsendes til Energistyrelsen på samme måde som for de øvrige projekter.

Det enkelte selskab kan opdele den udbygning og renovering, der ønskes tilskud til, over flere projektforslag og dermed flere ansøgninger, som indsendes over ordningens løbetid. I så fald skal den første ansøgning omfatte en oversigt over de samlede udbygninger og renoveringer, der planlægges gennemført.

Ved vurdering af ansøgninger fra selskaber, der har valgt at opdele deres udbygning og renovering på flere ansøgninger, vil der blive lagt vægt på at vurdere den enkelte ansøgning i lyset af den samlede udbygning henholdsvis renovering. Såfremt de efterfølgende ansøgninger er i overensstemmelse med den tidligere indsendte oversigt, vil kravene til dokumentationen og sagsbehandlingen blive enklere.

Energistyrelsen meddeler tilsagn om støtte en eller to gange om året på baggrund af de foreliggende ansøgninger.

Til § 4

Energistyrelsen vil knytte en række vilkår til tilsagnene, som skal være opfyldt, før tilskuddet udbetales til selskabet. Vilkårene skal sikre, at tilskuddet anvendes efter hensigten og i overensstemmelse med de forudsætninger, der lå til grund for tilsagnet.

Således må projektet ikke være igangsat, inden det endelige tilsagn foreligger, og der fastsættes en frist for gennemførelsen af de enkelte anlægsarbejder. Før tilskuddet udbetales, skal det dokumenteres, at de stillede vilkår er overholdt. Herunder skal der aflægges et anlægsregnskab, der viser at selskabet bærer den del af omkostningerne, som lå til grund for tilsagnet.

Det er efter stk. 3 et vilkår for at opnå tilskud til netudbygning, at kommunalbestyrelsen gennemfører tilslutningspligt i de pågældende forsyningsområder efter varmeforsyningslovens bestemmelser. For så vidt angår renovering er det ikke en forudsætning, at der gennemføres tilslutningspligt.

Til § 5

Efter forslaget kan tilskud bortfalde, hvis en ansøger på uberettiget grundlag søger tilskuddet udbetalt. Hvis tilskuddet allerede er udbetalt, kan det kræves tilbagebetalt.

Til § 6

Det følger af bestemmelsen, at Energistyrelsens afgørelser om ydelse af tilskud ikke kan indbringes for energiministeren.

Til § 7

Der vil ved lovens ikrafttræden blive udarbejdet retningslinier for forsyningsvirksomheder, kommuner m.v. om bl.a., hvilke kategorier af arbejder der kan modtage tilskud, og retningslinier for fordelingen af midler mellem renovering og nyanlæg og for vurderingen af ansøgningerne. Endvidere vil der blive lavet retningslinier for, hvilke udgifter der er tilskudsberettigede, og for procedurer ved ansøgning om tilsagn og udbetaling af tilskud. Endelig vil der blive lavet retningslinier for fastsættelsen af frister efter forslagets § 4, stk. 2, for, hvornår arbejdet skal være påbegyndt og afsluttet.

Udarbejdelsen af retningslinierne ventes delvis uddelegeret til Energistyrelsen.